

10 Ιουνίου 2014

π.Αλέξανδρος Σμέμαν: Ο Θεός δεν μας υποσχέθηκε επίγεια ευτυχία!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Αλλά γιατί όλα αυτά, εκτός από μιά στιγμιαία χαρά, δέν έχουν μιά μεγαλύτερη και διαρκέστερη επίδραση; Πόσος θυμός, αμοιβαίος πόνος, προσβολή. Πόση – δίχως υπερβολή -κρυμμένη βία. Τι είναι αυτό που θέλει ο άνθρωπος; Για ποιό πράγμα διψά; Αν δεν το λάβει, μεταμορφώνεται σ' ένα πρόσωπο του κακού, κι αν το λάβει, τον κάνει να επιθυμεί περισσότερο. Θέλει τήν αναγνώριση, δηλαδή τη «δόξα τών άλλων». Να είναι «κάποιος» για τόν άλλο, για τούς άλλους, «κάτι»: μιά αρχή, μιά εξουσία, ένα αντικείμενο φθόνου, κ.λπ. Εδώ βρίσκεται, νομίζω, η κύρια πηγή και η ουσία τής υπερηφάνειας. Κι αυτή η υπερηφάνεια μεταμορφώνει αδελφούς σ' εχθρούς.

Στήν Εκκλησία, που είναι ένας μικρόκοσμος και που καλείται ν' αποκαλύψει την Καινή Ζωή σ' αυτόν τον κόσμο, στήν Εκκλησία που η ζωή της, η πηγή της και η ουσία της δεν είναι η υπερηφάνεια, αλλά η αγάπη (τών εχθρών μας) – όλα αυτά

είναι ιδιαίτερα ορατά. Έξω από τήν Εκκλησία, «εν τω κόσμω τούτω», ηυπερηφάνεια - όπως ο θάνατος, η εξουσία, ο πόθος - είναι νόμιμη. Εφευρίσκονται σχήματα για τόν εξαγνισμό τους, τη μεταμόρφωσή τους σε κοινωνικά αποδεκτάφαινόμενα. Γι' αυτό έχουμε τη σημερινή αναστάτωση μέ τα «δικαιώματα», τήδημοκρατία, κ.λπ. Η κύρια κινητήρια δύναμη σήμερα δεν είναι η «ελευθερία», όπως συνήθως νομίζουμε, αλλά η εξίσωση. Είναι μιά ισχυρή άρνηση τήςιεραρχίας στη ζωή, υπεράσπιση όχι του δικαιώματος του καθένα να είναι οεαυτός του, αλλά μιά υποσυνείδητη διαβεβαίωση πως όλοι ουσιαστικά είναιίδιοι, δηλαδή ότι δέν υπάρχουν «πρώτοι», αναντικατάστατοι, μοναδικοί, «κεκλημένοι».

Παρ' όλα αυτά, στόν πεπτωκότα κόσμο μας, τα δικαιώματα και η δημοκρατίαείναι σχετικά καλά, είναι μιά σχετική ρύθμιση στόν αγώνα του καθενός ενάντιασ' όλους τούς άλλους. Γίνονται κακά μόνον όταν εξαφανιστούν τα σχετικά τους χαρακτηριστικά και «θεωθούν», ώστε να γίνουν καλά σε μιά ολοκληρωτική, φασιστική κυβέρνηση• αλλά τότε μεταβάλλονται σε κακό εκεί όπου νικούν καίγίνονται αυτοσκοπός, δηλαδή είδωλο. Γίνονται δε είδωλο κάθε φορά που παύουν να υπερασπίζονται τόν αδύναμο, και μετατρέπονται σε όργανο εξίσωσης, και γι' αυτό πνευματικού απανθρωπισμού και τελικά υπερηφάνειας.

Στήν Εκκλησία, δικαιώματα, εξισωτισμός και αγώνες είναι ανεφάρμοστα, επειδή η Εκκλησία δέν γνωρίζει άλλο νόμο από τόν νόμο τής αγάπης• η μάλλοντήν ίδια τήν αγάπη. Αν εκπέσει η αδυνατίσει η αγάπη, αν κάποιος απομακρυνθεί από τήν αγάπη, εισβάλλει η υπερηφάνεια (επιθυμία της σαρκός, επιθυμία τών οφθαλμών, αλαζονεία του βίου - Α' Ιωαν. 2,16). Η αγάπη, ως ζωήτου Θεού - και σ' αυτή τη ζωή δέν υπάρχει αλαζονεία. Ο Πατήρ είναι πάντοτε Πατήρ, αλλά δίνει τα πάντα στον Υιό. Ο Υιός δέν ισχυρίζεται πως είναι ο Πατήραλλά είναι αιωνίως ο Υιός, και το Άγιο Πνεύμα είναι η Ζωή καθαυτή, ηΕλευθερία καθαυτή («το πνεύμα όπου θέλει πνει», Ιωαν. 3,8), είναι η ίδια η Αγάπη του Πατρός προς τον Υιό του Υιού προς τον Πατέρα, το θείο δώρο τής ύπαρξης και τής υπακοής. Ο Θεός δίνει αυτή τήν αγάπη, κάνει τόν άνθρωπο μέρος αυτής τής αγάπης, και αυτή η κοινωνία είναι η Εκκλησία. Έτσι στήν Εκκλησία δέν υπάρχουν δικαιώματα, ούτε συνδεόμαστε μ' αυτά τάδικαιώματα, ούτε υπάρχει εξισωτισμός. Δέν υπάρχει εξισωτισμός, γι' αυτό καίδέν υπάρχει σύγκριση -που είναι η κύρια πηγή υπερηφάνειας. Η πρόσκληση γιάτελείωση που απευθύνεται σε κάθε πρόσωπο είναι μιά πρόσκληση να βρούμε τόνεαυτό μας, όχι βέβαια μέ τη σύγκριση, ούτε μέ την αυτοανάλυση («που βρίσκεται το δυναμικό μου;») αλλά κατά Θεόν. Από δω προέρχεται και το παράδοξο: μπορείς να βρεις τόν εαυτό σου μόνον όταν τον χάσεις, και αυτό σημαίνει να ταυτίσειςολοκληρωτικά τόν εαυτό σου μέ την κλήση του Θεού, ενώ το σχέδιο που υπάρχει για τόν άνθρωπο δέν αποκαλύπτεται στόν ίδιο τόν άνθρωπο αλλά «εν Θεώ»!

Ν' αγαπάς - τόν εαυτό σου και τούς άλλους - μέ τήν αγάπη του Θεού:

πόσο χρειάζεται αυτό στην εποχή μας που η αγάπη έχει σχεδόν ολοκληρωτικά παρεξηγηθεί. Πόσο χρήσιμο δεν θα ήταν αν στοχαζόμασταν προσεκτικότερα και βαθύτερα τη ριζική ιδιαιτερότητα της αγάπης του Θεού. Μου φαίνεται μερικές φορές πώς η πρώτη ιδιορρυθμία της είναι η σκληρότητά της. Αυτό σημαίνει - *mutatis mutandis* - την απουσία συναισθηματικότητας με την οποία ο κόσμος και ο Χριστιανισμός ταυτίζονται συνήθως αυτή την αγάπη.

Στην αγάπη του Θεού, δεν υπάρχει καμία υπόσχεση για επίγεια ευτυχία, καμιά φροντίδα γι' αυτήν. Αυτή η αγάπη είναι υποταγμένη ολοκληρωτικά στην επαγγελία και στην έγνοια για τη Βασιλεία του Θεού, δηλαδή στην απόλυτη ευτυχία για την οποία ο Θεός έχει δημιουργήσει τον άνθρωπο και στην οποία έχει καλέσει τον άνθρωπο. Έτσι, η πρώτη ουσιαστική σύγκρουση ανάμεσα στην αγάπη του Θεού και στην πεπτωκυία ανθρώπινη αγάπη: «Κόψε το χέρι σου», «βγάλε το μάτι σου», «άφησε τη γυναίκα και τα παιδιά σου», «ακολούθησε τήσ τενή οδό...» - όλα αυτά είναι φανερό πως δεν συμβιβάζονται με την ευτυχία στήζωή. Αυτό ήταν που έκανε τον κόσμο ν' αλλάξει δρόμο από την ολοκληρωτική αγάπη και να τον γεμίσει με μίσος.

Schmemmann Alexander

Πηγή: imverias.blogspot.gr